

Arie Keppler. Ascendant leeuw of maagd?

<https://archief.amsterdam/inventarissen/scans/5009/1.3.8.35/start/0/limit/10/highlight/8>

Keppler, Arie 15 oktober 1876 01h30 am Amsterdam

Amsterdam (52°22'NB, 4°54'OL)

Klokketijd: 15 oktober 1876 1h30m00s

GMT : 15 oktober 1876 1h10m00s ± 1h00m00s

Juliaanse datum (UT): 2406542.54861; Sterretijd: 3h05m15s

zon: 22°01' wee in 3

maa: 22°18' maa in 2

mer: 18°05' wee in 3

ven: 7°11' maa in 1

mar: 0°43' wee in 2

jup: 1°59' boo in 4

sat: 1°44' vis in 7

ura: 23°47' lee in 12

nep: 4°13' sti in 9

plu: 24°09' sti in 10

kno: 19°40' vis in 8

che: 28°15' ram in 9

lil: 20°00' ste in 5

(ware maansknoop)

Huizen (Placidus):

Ascendant : 29°39' lee

Midhemel : 18°46' sti

<https://socialhistory.org/bwsa/biografie/keppler>

Arie Keppler, sociaal-democratisch pionier op het gebied van de woningbouw en directeur Gemeentelijke Woningdienst Amsterdam

Geboren: 15 oktober 1876, Amsterdam

Gestorven: 3 april 1941, Amsterdam

Arie Keppler (29/11)

sociaal-democratisch pionier op het gebied van de woningbouw en directeur Gemeentelijke Woningdienst Amsterdam, is geboren te Amsterdam op 15 oktober 1876 en aldaar overleden op 3 april 1941. Hij was de zoon van Johann Georg Keppler, zakenman, en Antonia Hendrika Keppler. Op 27 mei 1909 trad hij in het huwelijk met Josina Berdenis van Berlekom, met wie hij twee dochters en een zoon kreeg.

Pseudoniemen: Diopter, Scrutator.

Keppler stamde af van een Duitse lutherse familie uit Württemberg. Zijn overgrootvader vestigde zich tijdens de napoleontische tijd als bakker in Amsterdam. Zijn grootvader trok naar Parijs om voor kok te leren en begon terug in Amsterdam een gerenommeerd restaurant aan de Keizersgracht. Kepplers vader, die gehuwd was met een van zijn nichten, kwam in de zaak maar ging spoedig rentenieren. Toen Keppler vier jaar was kwam zijn vader, die brandmeester was, om bij een brand. Het gezin, dat nu behalve Keppler alleen uit vrouwen bestond, was redelijk welgesteld en ook Keppler was zijn leven lang financieel onafhankelijk. Na de Hoogere Burger School ging hij niet het zakenleven in, zoals men van hem verwachtte, maar koos hij voor een opleiding aan de Polytechnische School in Delft. Hier kreeg hij contact met professor B.H. Pekelharing, die hij later zijn 'leermeester' zou noemen. Door hem kwam hij, zoals veel Delftse studenten uit die tijd, tot het socialisme. In 1903 studeerde hij af als civiel ingenieur en na een verblijf van enige maanden in Duitsland, waar hij zich schoolde op het gebied van de waterzuivering, trad hij in dienst bij de Centrale Gezondheidsraad. In die tijd publiceerde hij onder het pseudoniem Scrutator regelmatig in het weekblad De Kroniek van P.L. Tak, onder andere over het slechte functioneren van de gezondheidsraad ('Iets over het staatstoezicht op de volksgezondheid', 10.12.1904 en 29.4.1905). H.H. van Kol nam in de Tweede Kamer Kepplers kritiek over. Nadat hij vertrokken was bij de Centrale Gezondheidsraad publiceerde hij nog in twee deeltjes Het staatstoezicht op de volksgezondheid (Rotterdam 1906-1907; de eerste brochure verscheen onder het pseudoniem Diopter, de tweede vermeldde onder het pseudoniem zijn eigen naam).

Keppler behoorde in 1904 tot de oprichters van de Sociaal-Technische Vereeniging van Democratische Ingenieurs en Architecten (STV), die de socialistische beweging binnen de ingenieurswereld organiseerde en beschouwd kan worden als een voortzetting van de socialistische studentenbeweging in Delft. Hij maakte deel uit van het bestuur van 1908 tot 1919, eerst als bibliothecaris en van 1911 tot 1918 als penningmeester. De kern van de STV bestond uit de jonge generatie ingenieurs die was afgestudeerd tussen ongeveer 1900 en 1910. Vier van de vijfbestuursleden werkten in 1912 bij gemeenten: J.W. Albarda, P. Bakker Schut, J. van Hettinga Tromp en Keppler zelf. De STV streefde in de eerste plaats naar het bevorderen van de volkswelvaart ('voornamelijk waar deze beïnvloed wordt door maatregelen op technisch gebied'), onder andere door een goede volkshuisvesting. Keppler speelde daarbij een belangrijke rol, zoals uit verscheidene publikaties van de STV blijkt. Hij was lid van het bestuur van de vereniging De Arbeiderswoning, die door de Amsterdamse afdeling van de STV was opgericht. Ook was hij nauw betrokken bij het Centraal Informatiebureau van de Vereeniging van Sociaal-Democratische Raadsleden, waarin F.M. Wibaut een van de centrale figuren was. In De Gemeente, het maandblad van deze vereniging, publiceerde hij vanaf de oprichting in 1907 regelmatig. In zijn artikel 'De City-Manager' (6.9.1923) uitte hij zijn afkeer van de partijpolitiek en stelde hij voor het zuiver beheer van de gemeente niet langer aan partij gebonden wethouders op te dragen maar aan bekwame ambtenaren. Kepplers relatie met de zeventien jaar oudere Wibaut werd hechter door zijn huwelijk in 1909 met Josina Berdenis van Berlekom (1878-1984), die als jongste zuster van Mathilde,

de echtgenote van Wibaut, al vroeg in contact was gekomen met bekende socialisten uit binnen- en buitenland. Nadat ze in 1904 lid was geworden van de SDAP declameerde ze op vergaderingen en bijeenkomsten gedichten van onder meer C.S. Adama van Scheltema, H. Gorter en H. Roland Holst. Ze begeleidde spreekkoren en gaf spreekcursussen voor vrouwen.

Op 8 december 1905 trad Keppler als volontair in dienst bij de afdeling Bouwen Woningtoezicht (BWT) van de gemeente Amsterdam. Aanvankelijk voelde burgemeester W.F. van Leeuwen er niet veel voor om de socialist Keppler, die de reputatie had dat hij geen blad voor de mond nam, in dienst te nemen. Op voorspraak van de directeur van BWT, J.W.C. Tellegen (ook een leerling van Pekelharing), bedacht hij zich maar verbood Keppler zijn ingenieurstitel te gebruiken. Na drie jaar werd Keppler in vaste dienst aangenomen. Als inspecteur was hij belast met het woningtoezicht, terwijl hij tevens de schakel vormde tussen de gemeente en de woningbouwverenigingen. In 1915 werd Tellegen burgemeester van Amsterdam, zodat diens post als directeur van BWT vrijkwam. Keppler ambieerde deze functie, maar zowel de wethouder van volkshuisvesting Wibaut als Tellegen twijfelden op dat moment aan zijn geschiktheid. Keppler stelde nu zelf voor om de dienst op te splitsen en een afzonderlijke Gemeentelijke Woningdienst op te richten. Het voorstel om Keppler te benoemen tot directeur van deze nieuwe dienst werd in de gemeenteraad met 26 stemmen vóór en 11 onthoudingen aangenomen. Door sommigen werd de benoeming als nepotisme gezien. Bij de aarzelingen speelde zeker ook mee dat Keppler als socialist tegenstander van particuliere woningbouw was. Burgemeester Tellegen roemde echter de werklust en motivatie van Keppler. Nu deze de kans kreeg om zijn ideaal - een menswaardige woning voor elke arbeider - te realiseren liet hij zich door niets of niemand weerhouden. Zijn inzet en motivatie waren onstuitbaar en zijn werklust en energie moeilijk te evenaren. Keppler had aandacht voor elke kwetsbare groep in de samenleving en zorgde voor huisvesting voor bejaarden, alleenstaanden, mensen met de laagste inkomens en de groep die als onmaatschappelijk bekend stond. In Amsterdam stichtte hij een aantal tuinsteden. De huren van de gemeentewoningen waren laag, doordat zowel de gemeente als het rijk een gedeelte bij legden. Volgens socialistisch beginsel waren in de tuindorpen kerken en cafés taboe. Keppler en de zijnen vonden badhuizen en recreatiemogelijkheden belangrijker.

Keppler was een van de meest gedreven woonhervormers van zijn tijden was betrokken bij veel activiteiten op dat gebied. Hij speelde een rol bij de oprichting van het Nederlands Instituut voor Volkshuisvesting en Stedebouw, waarvan hij tot aan zijn dood bestuurslid was. Hij droeg de woningbouwverenigingen een warm hart toe en hielp hen met hun contacten met de ambtelijke wereld. Zo kwamen in de begintijd van de woningbouwvereniging Rochdale de onervaren arbeiders op zondagmorgen bij hem thuis vergaderen. Hij was gemeentelijk commissaris voor alle woningbouwverenigingen. Hij wees de architecten aan voor woningbouwprojecten en werd zo de stimulator van de Amsterdamse School. Ook internationaal was Keppler een bekende persoonlijkheid. Op vrijwel elk congres over volkshuisvesting was hij aanwezig en hield hij lezingen. Amsterdam stond internationaal bekend vanwege zijn voortrekkersrol op het gebied van de volkshuisvesting. Vele belangstellenden kwamen de nieuwe woonwijken bezichtigen. Tussen de Woningdienst en de dienst Publieke Werken was de verhouding vanaf het begin gespannen, omdat de taken van beide diensten niet duidelijk omschreven waren. Dit zorgde soms voor een aanzienlijke vertraging in de woningbouw. Keppler hield zijn onvrede over de situatie niet voor zich maar uitte deze van tijd tot tijd in het openbaar, hetgeen irritatie wekte. De

oppositie in de gemeenteraad drong herhaaldelijk aan op zijn aftreden. Daar kwam nog bij dat Keppler op 11 november 1918, de dag waarop de Eerste Wereldoorlog met een wapenstilstand eindigde, onbekend met het feit dat P.J. Troelstra zijn revolutiepoging zou doen, onder zijn ambtenaren een brief verspreidde, de zogenaamde 'revolutiecirculaire', waarin hij een 'nieuw, edeler tijdperk' aankondigde: 'De Gemeenschap rekent op Uw werkkraft en toewijding. Ik wensch U allen in dat tijdvak meer levensblijheid en minder zorgen toe.' De circulaire viel verkeerd bij de Anti-Revolutionaire Partij in de gemeenteraad. Burgemeester Tellegen verzocht hem om, wanneer hij nog eens een circulaire van persoonlijke strekking wilde verspreiden, eerst advies te vragen. Toen Keppler zich in 1921 geringschattend uitliet over particuliere bouwers verdedigde S.R. de Miranda, die Wibaut als wethouder was opgevolgd, hem: 'De directeur is een lastig man, maar ook een geniaal man; zelfs ver buiten de grenzen wordt hij zeer gewaardeerd. Van iemand met zoo groote bekwaamheden verdraagt men wel eens wat.' Keppler werkte in 1923 mee aan de tentoonstelling over 'Massa-woningbouw' die door de vereniging Kunst aan het Volk in het Stedelijk Museum van Amsterdam werd georganiseerd. Tevens maakte hij deel uit van de commissie voor een prijsvraag over straatverlichting. Als dank hiervoor benoemde Kunst aan het Volk, waar tentoonstellingen een steeds belangrijkere rol gingen spelen, hem tot erelid. Het jaar daarna werd hij voorzitter als opvolger van W.A. Bonger. In 1928 werd de afdeling Stadsonwikkeling in het leven geroepen en ondergebracht bij Publieke Werken. Tot haar taak behoorde onder meer de zorg voor het stadsschoon en het ontwerpen van uitbreidingsplannen. Het waren juist deze zaken waaraan Keppler veel aandacht besteedde.

Vanaf 1928 nam Kepplers invloed af en werd hij minder dan vroeger bij belangrijke beslissingen betrokken. In die tijd verslechterde ook de verstandhouding met De Miranda. In 1936 besloten Burgemeester en Wethouders van Amsterdam om als eenmalige bezuinigingsmaatregel alle ambtenaren die zestig jaar zouden worden te ontslaan en voor wachtgeld voor te dragen. Keppler en ook de andere directeuren van dienst gingen ervan uit dat deze regeling niet voor hen zou gelden, maar de raad besliste anders. Keppler voelde niets voor vervroegd pensioen en protesteerde hevig. De relatie met De Miranda bekoelde tot onder het nulpunt. Toen Keppler in juli 1937 werd gepensioneerd was hij al een paar maanden ziek. Hij raakte verbitterd en vier jaar later overleed hij. De betekenis van Keppler voor de volkshuisvesting van Amsterdam is groot geweest. Onder zijn bewind werden oude buurten gesaneerd en werden er 11.000 gemeentewoningen en 20.700 verenigingswoningen gebouwd. De zo geroemde 'gordel '20-'40' is er het tastbare bewijs van. Keppler was omstreken vanwege zijn intensieve betrokkenheid bij de heropvoeding van 'ontoelaatbare gezinnen', die in speciaal gebouwde buurten Asterdorp en Zeeburgerdorp werden gehuisvest. Ter herinnering aan Keppler werd op 20 september 1955 een plaquette in het gebouw van de Gemeentelijke Woningdienst onthuld. In 1956 werd de eerste steen gelegd van het speciaal voor werkende echtparen gebouwde Arie Kepplerhuis van Zomers Buiten en in 1991 werd bij de voltooiing van de renovatie van Betondorp door de PvdA-afdeling Watergraafsmeer een gedenksteen aangeboden met de tekst: 'Zonder zijn inzet zou Betondorp niet tot stand zijn gekomen'.

woningbouw pionier ingenieur e5w4 bp2

Plac 2010 geeft 5w4 op 5w4 dag

1,167 0,038 0,001 5,665 15,868 0,163 0,002 0,402 0,870
0,018 0,003 0,000 1,406 0,241 0,000 0,000 0,096 0,000
1,648 0,201 0,075 1,544 0,943 0,226 1,984 0,441 0,959
1,922 0,008 0,000 8,744 14,968 0,037 0,005 0,177 0,834

Plac 2012 geeft 4 op 4w5 dag

0,013 0,000 0,000 11,380 6,687 0,000 0,000 0,000 1,227
0,000 0,000 0,000 0,000 0,000 0,000 0,000 0,000 0,000
1,118 0,388 0,002 1,367 0,410 0,005 4,332 0,131 4,923
0,015 0,000 0,000 15,558 2,739 0,000 0,000 0,000 6,040

Klokketijd: 15 oktober 1876 1h40m00s

GMT : 15 oktober 1876 1h20m00s ± 1h00m00s

Juliaanse datum (UT): 2406542.55556; Sterretijd: 3h15m17s

kno: 19°40' vis in 7
(ware maansknoop)

Huizen (Placidus):

Ascendant : 1°22' maa

Midhemel : 21°15' sti

Plac 2010 geeft 5w4 op 5w4 dag

1,167 0,038 0,001 5,665 15,868 0,163 0,002 0,402 0,870
0,018 0,003 0,000 1,406 0,241 0,000 0,000 0,096 0,000
0,485 0,102 0,058 1,770 0,672 0,476 4,585 0,388 1,924
0,566 0,004 0,000 10,029 10,668 0,078 0,011 0,156 1,674

Plac 2012 geeft 9 op 4w5 dag

0,013 0,000 0,000 11,380 6,687 0,000 0,000 0,000 1,227
0,000 0,000 0,000 0,000 0,000 0,000 0,000 0,000 0,000
0,248 0,217 0,001 1,167 0,164 0,004 8,178 0,127 23,231
0,003 0,000 0,000 13,282 1,098 0,000 0,000 0,000 28,505

Bij Arie Keppler vind ik dit een bijzonder interessant cusp-geval, juist omdat beide scenario's iets wezenlijks van zijn biografie lijken te verklaren. De gegevens staan in uw aangeleverde tekst.

- **Scenario 1: Ascendant 29°39' Leeuw (01:30)**

Dan krijgen we:

- Ascendant Leeuw op de allerlaatste boogminuten.
- Uranus op 23° Leeuw in het 12e huis.
- Pluto hoog in de horoscoop in Stier (10e huis).
- Venus in Maagd in het 1e huis.

Wat mij direct treft in de biografie is de beschrijving:

"Zijn inzet en motivatie waren onstuitbaar en zijn werklust en energie moeilijk te evenaren."

Dat klinkt inderdaad sterk naar Leeuw-Pluto: iemand die zich geroepen voelt een maatschappelijke missie te vervullen en daar bijna koninklijke leiding aan geeft.

Ook:

- internationale bekendheid;
- centrale positie binnen de volkshuisvesting;
- architecten aanwijzen;
- vormgever van een stadsvisie;

zijn kenmerken die goed passen bij een Leeuw-ascendant met een sterk 10e huis.

- **Scenario 2: Ascendant 1°22' Maagd (01:40)**

Hier verandert het beeld subtiel maar belangrijk.

Keppler wordt dan niet zozeer de visionaire leider, maar de:

- ingenieur;
- organisator;
- woninginspecteur;
- volkshuisvester;
- systeemhervormer.

Dat sluit opvallend goed aan bij zijn feitelijke loopbaan.

Hij was immers:

- civiel ingenieur;
- deskundige op het gebied van waterzuivering;
- inspecteur woningtoezicht;
- directeur van een gemeentelijke dienst;
- iemand die voortdurend bezig was met praktische uitvoerbaarheid.

Dat is bijna schoolboek-Maagd:

maatschappelijke idealen via administratieve en technische perfectie.

- **Wat zegt de biografie?**

De meest opvallende passage vind ik niet zijn socialisme, maar:

"De directeur is een lastig man, maar ook een geniaal man."

Dat is interessant.

Een zuivere Leeuw-ascendant wordt vaak beschreven als warm, zichtbaar en vanzelfsprekend leidend.

Keppler komt eerder over als:

- principieel;
- kritisch;
- bemoeizuchtig;
- technisch gedreven;
- overtuigd van zijn gelijk;
- onvermoeibaar.

Dat neigt eerder naar Maagd dan naar Leeuw.

- **Uw Enneagram-resultaten**

Wat mij opvalt is dat uw 2012-model bij de latere tijd naar een duidelijke 9-structuur verschuift, terwijl de vroege tijd een uitgesproken 4-profiel geeft.

Biografisch zie ik weinig van een uitgesproken individualistische type-4-dynamiek.

Ik zie veel meer:

- collectieve idealen;
- volkshuisvesting;
- sociale harmonie;
- gemeenschap;
- "een menswaardige woning voor elke arbeider".

Dat komt dichterbij een 9-achtige maatschappelijke vredesarchitect dan bij een romantische 4.

- **Mijn voorlopige oordeel**

In de geest van het vrije NVWOA-denken zou ik zeggen:

- **Leeuw 29°39'** verklaart zijn charisma, publieke invloed en historische zichtbaarheid.
- **Maagd 1°22'** verklaart beter zijn feitelijke levenswerk.

De man die uit de biografie naar voren komt is niet primair een podiumfiguur, maar een gedreven technocraat met een sociale missie.

Daarom zou ik, puur op biografische gronden, voorzichtig neigen naar:

Ascendant Maagd (ca. 01:40) boven Ascendant Leeuw (ca. 01:30).

Maar wel met de belangrijke kanttekening dat het om een overgangsgebied van nauwelijks tien minuten gaat. In Thomas Rings terminologie zou men zelfs kunnen zeggen dat de oude Leeuw-kwaliteit nog volledig "door de poort" van de vroege Maagd heen werkt. Keppler oogt dan als een Maagd-ascendant die een Leeuw-opdracht uitvoert: niet schitteren voor zichzelf, maar een stad bouwen waarin anderen kunnen leven. Dat beeld vind ik verrassend passend bij de biografie.